

Folkesundheden skal prioriteres, hvis vi vil have et samfund i sund udvikling

Antallet
af danskere
med multisygdom
stiger med
1,4%
om året

Flere med kronisk sygdom

Fremskrivninger viser, at den stigende forekomst af kroniske sygdomme vil fortsætte. Samtidig ser vi en negativ udvikling i danskernes mentale helbred. Det koster både menneskeliv, livskvalitet og samfundskroner.

Lighed i sundhed kendetegner et samfund i sund udvikling

En ny rapport fra Sundhedsstyrelsen viser, at der på tværs af en lang række parametre er en markant grad af social ulighed i sundhed, og at den sociale ulighed i sundhed er voksende. Social ulighed i sundhed er en systematisk forskel, som betyder, at nogle grupper af mennesker lever kortere, udvikler flere sygdomme og har færre gode leveår.

I Sundhedsstyrelsens rapport om indsatser mod ulighed i sundhed, konkluderer Sundhedsstyrelsen helt overordnet, at der er behov for universelle og strukturelle indsatser for at reducere social ulighed i sundhed. Sundhedssektoren alene kan ikke sikre lighed i sundhed, og der er behov for brede tværsektorielle indsatser for at reducere ulighed i sundhed.

Hvorfor en folkesundhedslov?

- En folkesundhedslov skal være med til at skabe et sundere, mere lige og bæredygtigt Danmark ved at integrere forebyggelse og sundhedsfremme bredt i alle politikområder og på tværs af offentlige myndigheder, civilorganisationer og erhvervslivet.
- En folkesundhedslov skal være en politisk ramme og løftestang til at sikre den nødvendige prioritering af danskernes trivsel, sundhed og livskvalitet.
- En folkesundhedslov skal sikre fælles ansvar og handling for at gøre de sunde valg til nemme valg og skabe gode rammer for fællesskaber.

Danskernes sundhed og trivsel i tal

- Ca. 40 procent af danskerne lider af multisygdom, og blandt ældre medicinske patienter er der endda 2 ud af 3, der har flere samtidige sygdomme. 240.000 danskere har kompleks multisygdom. De lider af fire eller flere kroniske lidelser, herunder psykisk sygdom.
- Over halvdelen af danskerne er moderat eller svært overvægtige. Overvægt er den største risiko for at udvikle multisygdom.
- Knap en million danskere er plaget af lænderyg-smerter, og næsten lige så mange har slidgigt, migræne eller nakkesmerter.
- 1 ud af 3 danskere får kræft inden de fylder 75 år. 4 ud af 10 kræfttilfælde skyldes risikofaktorer, der kan forebygges.
- Over en halv million danskere lever med en hjerte-kar-sygdom, og hver fjerde dansker dør af en hjerte-kar-sygdom.
- I 2018 fik over 15.000 danskere konstateret diabetes, mens mindst 280.000 danskere lever med diabetes.
- Der er stor social ulighed i, hvem der får lungesygdommen KOL, og hvert år dør 5.500 af sygdommen.
- Hvert år får over 8.000 konstateret demens, og 400.000 lever med en demensramt i familien.
- Mennesker med alvorlige psykiske lidelser dør 15-20 år tidligere end andre, og angst er den hyppigste årsag til førtidspension.
- Hver fjerde voksne dansker er stresset. Andelen er særlig høj blandt unge kvinder, arbejdsløse og førtidspensionister.
- Hver fjerde ung har inden for de senestes seks måneder haft daglige eller ugentlige søvnproblemer. Der er en stærk sammenhæng mellem søvnproblemer og stress, lav skoletrivsel, lav livstilfredshed og symptomer på depression.
- Over 50.000 danskere over 65 år føler sig ensomme i en grad, så det påvirker deres hverdag, og risikoen for at blive ensom stiger i takt med alderen. Visse livssituationer gør os mere udsatte for at opleve ensomhed, som fx når vi forlader arbejdsmarkedet og går på pension, hvis vi bliver alene, fordi vi bliver skilt eller mister en ægtefælle, eller hvis vi får svært ved at komme rundt.

Kilder: DeFactum, 2019, Statens Institut for Folkesundhed, 2019, Sundhedsstyrelsen 2015, Kræftens Bekæmpelse, 2020, Hjerteforeningen 2020, Diabetesforeningen 2020, Lungeforeningen 2020, Alzheimerforeningen 2020, Vidensråd for Forebyggelse 2015, Sundhedsstyrelsen, 2018, Statens Institut for Folkesundhed 2020, Ældre Sagen, 2020.

Social ulighed i sundhed

Der ses en moderat til høj grad af social ulighed i sundhed i forhold til:

- Dårligt mentalt helbred, mobilitet og livstilfredshed
- Sociale vilkår som fattigdom, børnefattigdom, gennemført ungdomsuddannelse, førtidspension og mangel på social støtte
- Tidlige forhold og vilkår som dødsfødsel, neonatal død, dødelighed for børn under fem år, amning, deltagelse i børnevaccinationsprogrammet, tandsundhed blandt børn og overvægt blandt børn
- Risikofaktorer for sygdom og mistrivsel som daglig rygning, fysisk inaktivitet, svært overvægt, højt stressniveau, uønsket alene, tandsundhed hos voksne og arbejdsmiljø i forhold til ens indflydelse på løsning af egne arbejdsopgaver og fysisk tungt arbejde
- Sygdomme som multisygdomme, depression, bipolar lidelse, skizofreni, diabetes, KOL, lungekræft og selvrapporterede muskel-skelet-smerter.

Kilde: Social ulighed i sundhed og sygdom. Udviklingen i Danmark i perioden 2010-2017. Sundhedsstyrelsen, 2020

Mange ønsker at leve sundere

- Ca. hver sjettede voksne dansker ryger dagligt – men tre ud af fire rygere ønsker at holde op
- Syv procent af danskere over 16 år overskrider Sundhedsstyrelsens højrisiko for ugentligt alkoholindtag – men hver tredje ønsker at drikke mindre
- 16 procent af voksne danskere har et usundt kostmønster, men over halvdelen vil gerne spise mere sundt
- 29 procent af voksne danskere er fysisk inaktive, men 71 procent af dem vil gerne være mere fysisk aktiv
- Hver sjettede voksne dansker er svært overvægtig, men over halvdelen vil gerne spise mere sundt, være mere fysisk aktiv og tabe sig.

Kilder: Danskernes Sundhed – Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Sundhedsstyrelsen 2018.